

MARTIN ANDERSEN NEXØ

Tann 26. juni fylti stórskald-ið Martin Andersen Nexø 80 ár. Grundtvig sáli sigur at tað eru bert kempurnar ið rökka henda aldri. Her hóskar tað í hvussu er, Andersen Nexø er kempa, stríðsmaður at beini, fyrst tí hann helt vera beint, fyrst tí honum stóð hugur á. Og tað sum honum fyrst og fremst stóð hugur á var tey minni mentu, han fór ungur í herðna móti tí sum elvur mannamun, móti tí sum ger at summi verða kúgað til jarðar meðan onnur sita feitt og fregin »á fleskinum«. Frá barns beini kennir hesin maður allar smámansins trupulleikar, hann kennir hvat ið bilst í barni á tí, ið gongur nábleikur og fjónaður og bert fær høvi til at lita at meðan »hini liva liv-ið«. Hann kennir vesaladómsins litandi og avlagandi ávirkan á mannasálir og hevur sett sær fyrst í draga fram í dagin tey sum liva í myrkri, goymd og gloymd av almenninginum.

Í hesum bardaga hevur pennurin verið hansara hollasta áhælsi, við stórum listargávum og heitasta eldhuga hevur hann skrivað eitt langt rað av høgt mettum bókum um hesi ting. Landsmenn hansara hava heiðrað hann og longu fyrri langt síðan givið honum heimarætt millum fjóðarinar stóru synir. Men hóast hetta hevur hann tó kennt snertin av tí at berjast móti »teimum stóru«, at herja á tað samtykta, at halda annarleidis enn tey nógvu. Vit minnst ein prest einaferð, sum boðaði studentum at brenna bókur hansara á báli. Ivaleyst hevur pappirið brunnit væl, men andi brennur ikki, eldur rustur og mólur tærir ikki anda, tað eigur smásinni at leggja sær í geyma.

Allastaðnis sum mentað fólk livur um londini verður stórskaldið Andersen Nexø minntur í hesum døgum bæði sum listamaður og sum menniskjavinur, mangar smáar menniskjarendur verða rættar móti sólini við góðynskjum fyrst tí manni sum gjøgnum eitt langt og striggi

liv hevur verið teirra hollasti talsmaður. — Ongatið hevur hann kropið sær aftur undir, enn í dag stendur hann mitt í andglettinum, frítt og opinskára heldur hann sína stöðu fram fyrri hvønn mann meðan »teir stóru« spiggja gor í móti honum og royna at fáa okkum at siggja hann bæði sum landasvikjara, mannvarg og alt annað ringt. Men hansara verk ber hann uppi, smásinnið fær ikki tak á honum, Andersen Nexø verður standandi sum tann stóri heilstoypti menniskjavinurin og listarmaðurin.

Studentarnir 1949

Nú er stríðið at enda hjá teimum lesandi fyrri eina tíð. 19 studentar og 12 preliminaristar finga vit hetta summar av studenta- og preliminariskeiðinum í Havn. Av málsligu deilduni 9 studentar:

Helena Arge, Tórshavn
Elisabeth Danielsen, Sörvági
Ólavur á Heygum Joensen,
Tórshavn

Karin Lützen, Tórshavn
Hans Nolsøe, Vági
Jörggrim Joensen Næs, Miðvági
Ditlev Hammer, Høvi
Kirsten Olsen, Tórshavn
Kristoffer Thomassen, Tórsh.

og av matematisku deildini hesar 10:

Ásla Arge, Tórshavn
Halldór Christiansen, Tórsh.
Hans Olaus Danielsen,
Velbastað

Gunnvör Hansen, Tórshavn
Arne Jacobsen, Tórshavn
Linjon Jacobsen, Tórshavn
Johanna Louise Jensen,
Tórshavn

Páll Mikkelsen, Leirvík
Per Mohr, Høvik
Fritjof Hammer úr Skúoy,
Høvi

Í plantaguni helt Karsten Hoydal röðu fyrri teimum nýggju studentunum; — hornorkestrið spældi og mannskórið sang, stúgvandi fullt var av fólki, so væl var at rúmið var stórt nokk.

Studentafelagið hevði fyrirleikad veitslu, og við tað, at ikki fekkst høli í hövuðsstaðnum, varð hon hildin í tí nýggja húsinum hjá ungmannafelagnum, á Velbastað.

Farið var við bussum kl. 8^{1/2} til Velbastaðar. Veitsluhaldið byrjaði við at Niclas Andreassen bað øll vera vælkomn.

Tá liðugt var at eta helt Louis Zachariassen, skúlamálaráðharrin, röðu, hvar hann minti á orðini hjá Rasmussi í Haraldssundi, hvar hesin helt at Guttormur fór at taka við, og legði hann teimum ungu studentum í geyma, at taka við tí ið var teimum til bata her í livinum.

Vegna teimum nýggju studentunum takkaði Kristoffer Thomassen við fáum og vælvaldum orðum.

Olaf Petersen og frú av Skarði Joensen tosaðu so, og tað tann seinna segði var á sama hátt sum tað ið maður hennara segði í plantaguni á sinni, um hetta fongslíð, vit liva í o. t.

Sjúrður Lützen bar kvøðu frá tí føroyska studentafelagnum í Keyppannahavn, har hann beyð teimum studentum, ið niður fóru at lesa, vælkomnar í felagið.

Cand. mag. Löber, ið er danskur lærari og hevur verið her sum »censur« bar tinnast fram fyndarkvøðu frá donskum akademikarum.

Erlendur Patursson, sum var ein, ið fyrirleikad hevði veitsluna, las upp heilsu frá Dahl, yvirleikna, ið var burturstaddur. Síðan tosaði hann um orðið býttur, helt tað koma av býtisbarni, t. v. s. at tá latinskúlin varð avtíkin og studentaskúlin kom í staðin... hann vildi ikki siga alla setningina á enda. So takkaði hann Nygårdi, rektori fyrri, at hann hevði fingið skúlan í lag.

L. Waagstein bar so kvøðu frá teimum eldru akademikarunum, tosaði um hvussu gott tað var, at ungfólkið hjá okkum ikki nýttist at fara av landinum 14 ára gomul at leita sær kunnleika, tinnast helt hann, at um nakar Føroyingur gjörði nakað stórverk, skuldi hann lata øll fáa at vita av, at hann var Føroyingur(!).

Karl Nolsøe helt, at best var at liva, meðan ein var á jörðuni.

Á frálíkum føroyskum bar fram danskur lærari við studentaskúlan, cand. mag. A. Pedersen kvøðu sína, hann helt, at um føroyingar væntaðu, at teir, ið arbeiddu á skúlanum skuldu fáa nakað av skafti, máttu teir sjálvir, øll fjöldin taka seg saman og hjálpa. Hóast hann bert hevur verið slök 2 ár í Føroyum, tosaði

hann frálíkt føroyskt mál, so tað man ikki vera so ringt at læra sum mong donsk vilja vera við...

Nógv varð sungið og nógv varð rópt hurra millum teir ið tosaðu. Niclas Andreassen bað vælgagnist, borðini vóru beind av vegnum og farið varð at dansa. Tá stutt lóta var gingin varð tó hetta steðgað og farið varð at drekka puns og kl. 2 var fáur av teimum eldri gonguførur. H.

Við preliminariskeiðið tóku hesi prógv:

Jacob Bærentsen, Sundi
Jógvan Sune Clementsen,
Tórshavn
Óluva Berna Dam, Kollafirði
Gunnar Danielsen, Kvívík
Simun Magni Fuglheim,
Tórshavn

Hjallgrim Hilduberg,
Fuglafirði
Anna Elisabeth Jacobsen,
Kvívík

Jónsvein Mikkelsen, Leirvík
Olaf Nielsen, Mykinesi
Inge Effersøe Olsen, Tórshavn
Esther Thomsen, Sunnbø
Páll Thomsen, Nólsoy.

Í Realskúlanum tóku hesi realprógv:

Doris Bærentsen
Absalon Djurhuus
Martin Frederiksen
Helgi Hansen
Nancy Jacobsen
Margretha Magnussen
Ruth Nolsøe
Regin Olsen
Torleif Rasmussen
Peter Sigurd Rasmussen
Erling Simonsen
Trygvi Sundum
Jógvan Sundstein
Dagney Udbø
Birna Zachariassen

og millumskúlaprógv hesi:

Malena Clementsen
Anders Hansen
Katrin Hansen
Margit Hansen
Birna Helmsdal
Árni Isholm
Hansina Jacobsen
Hervør Joensen
Andreas Johansen
Gulli Johansen
Jacob Lindenskov
Sólva Mikkelsen
Margretha Mohr
Tordis Mohr
Fróði Mouritsen
Kári Petersen
Andreas Reinert
Elisabeth Rubeksen
Anna Simonsen
Simon Simonsen
Elsebeth Sloan
Poul Sloan

GENTA

fær pláss beinan vegin. — Frihvørt kvöld od góða lön.

Telefon 374.